

Ο ΔΗΜΟΚΡΑΤΗΣ

Ημερησία πολιτική-οικονομική εφημερίς τοπικών συμφερόντων

Έτος 9ο

Αριθ. φύλλου 2291 Σάββατον-Κυριακή 5-6 Μαρτίου 1983

Γιμή φύλλου δρχ. 5

Γραφεία Κωλέττη 5 ΤΗΛ. 28008 - 22682

ΡΑΔΟΥΖΙΝΟΙ ΟΠΛΑΡΧΗΓΟΙ

Γώγος Μπακόλας

ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Φ. ΚΑΡΑΤΖΕΝΗ

Ο διασημότερος όπλαρχηγός του Ραδοβυζίου άλλά και της επανάστασης του 1821. Ο άνθρωπος που έδωσε νόημα και ψυχή στην εξέγερση και ύψωσε σαν κολοσσό τον ύπέρτατον τήν θυσία για την πατρίδα και την ελευθερία της. Και όταν ήλθεν ή ώρα του, άφηκε τις πλαγιές του Γαθρόγου για να κτελέθω στα μέρη όπου προετοιμάζετο ή συνάντηση των σκλάβων με τον ισχυρόν κατακτητήν και άφου πήρε εκεί την άπόφαση να μη τό κουνήση ζωντανός άπό την θέση που έπιαισε, μπροστά-μπροστά, στην Λαγκάδα την 18ην 'Ιουνίου 1821. Από τό τζμπούρι του εκείνο άκούσθηκε την ήμέρα εκείνη, βαρεία ή φωνή του, πέρα έως πέρα και ή 'Ελλάδα όλη έπειρνε βολεία την άνάσα της που την κρητοüse σφιχτά αϊώνες δλόκληρους ό θρόγγος του κατακτητή. Έδωσε ζωήν στον άγώνα, θάρρος και τόλμη στον άγωνιστή, έλπίδες δε για την εξέλεση του άγώνα. Η δράση του κατά τον πρώτο χρόνο της επανάστασης υπήρξε καταπληκτική. Χωρίς τό μικρυνόρους και την Λαγκάδα δεν γυμνίζομεν ποιά θά ήτο ή εξέλεξη της επανάστασης στην Ακαρνανία και στην Πελοπόννησον. Ανεχτίσθη εκεί τον 'Ιούνιον 1821 ή στρατιή του 'Ισμηήλ Πεσά δυνάμεως 4.000 άνδρων και ή ιστορία ανεγνώρισε στον Μπακόλα την μεγάλην αυτήν προσφοράν στην επανάσταση. Για 14 μήνες εκλεισε ή μάχη του Μπακόλα στην Λαγκάδα, την Πύλην για την Ακαρνανία. Μόνο με 90 συντρόφους έκασσε σταυροπόδι στην Λαγκάδα για να ανεμετωπίση στρατιάν που ή κεφαλή της έθνεσε κοντά του και ή ούρά της εύρασκετο

κεφαλή της εφθισε κοντά του και η αίρα της εύρίσκειτο στο Κομπότι. Ἡρωισμός και αὐτοθυσία ὄχι ἀπὸ τίς συνθησιαμένες. Ξεπερνοῦν τὸ καθήκον και φθάνουν στὸν θρόλο.

Πρέπει νὰ ἦτο 52-55 χρονῶν, ἀλλὰ τοῦτο δὲν τὸν ἠμπόδιζε, νὰ φανῆ ἀξιῶτερος ἀπὸ τοὺς συντρόφους του Ἀπὸ τὴν Λαγκάδα τρέχει τὰς ἐπομένους ἡμέρας νὰ βοηθήσῃ τὸν Ράγκον στὸ Ἄφτι τῆς Φλωριάδας και τὴν 15ῃ Ἰουλίου στὸ Πέτα νὰ καταικήσῃ τοὺς Τούρκους τῆς Ἄρτης πού τοῦ ἐπετέθησαν μὲ τριπλασίον δύναμιν. Ἡ ἱστορία μένει κατάπληκτος γιὰ νὰ διασαλίση στὰ πέρατα τῆς Ἑλλάδος «θπου Γῶγος ἐκεῖ και Νίκη».

Ἀπὸ τὸ Πέτα προσκαλεῖται ἀπὸ τὸν Μάρκον Μπότσαρη νὰ τὸν βοηθήσῃ στὴν Πλάκι κατὰ τοῦ Τοπάλ Γαρδίκη. Τρέχει και ἀφοῦ ἐκδιώκουν τὴν φρουράν τῆς Πλάκας ἐπανερχεται στὸ Πέτα, γιὰ νὰ ἐπανεῖθῃ στὴν Πράμαντα και δὴσῃ στὸ Μεσοχώρι μάχην κατὰ τοῦ κενερχομένου ἀπὸ τίς Καλαρρύτες, Ἰσμαήλ. Συνεχίζει τὸν πόλεμον στὸν Ἄητό Μελισσουργῶν γιὰ νὰ φθάσῃ στὸ ἀποκορύφωμα τῆς δόξης του, τὴν 4ῃ Αὐγούστου 1821 στὸν «Σταυρόν» Θεοδωριάνων δ:ου γιὰ μιὰ δευτέρην φορά ἐκλείσε τίς πόρτες τῶν Τούρκων γιὰ τὴν Ἀκερνανίαν. Τώρα ἕνας θρῦλος ἀκούεται σ:ή μαχομένη Ἑλλάδα, ἀπὸ τὴν νίκην τοῦ Σταυροῦ και ἡ Λαϊκή Μοῦσα προσπερνᾷ τὴν Ἱστορίαν, και μὲ λαϊκὰ τραγούδια ἐξάγει τὸ θάρσυνέχεια στὴ 2ῃ σελίδα

Ραδοβυζινοί όπλαρχηγοί

συνέχεια από την 1η σελίδα

ρος και την γενναιοτήτά του. Με 80 έως 90 συντρόφους αντιμετώπιζει τόν κατερχόμενον για την Άκαρνανίαν χιμίερρον 3.000 άνδρών του Ίσμηλ μέχρις ότου φθάσουν μικρές ενισχύσεις για νά τόν ανατρέψη τεληκώς.

Τόν Νοέμβριον 1821 λαμβάνει μέρος στην πολιορκίαν της Άρτης, και από την Φανερωμένη με όλιγους συντρόφους του ξεμεικνωμένος τρέχει στό πλάι τού δουνοϋ για νά φθάση στην Παρηγορήτριαν και ανακούφιση τούς πολιορκούντας Έλληνας στη θέση Μύλου της πόλεως. Έν συνεχεία συνάπτει μάχην με την φρουράν τού Νεοχωρίου και κατά τας αρχάς τού 1822 μαζί με τόν Κορυσκόκη εξοντώνουν την έκ 40 άνδρών φρουράν της Σουμερούς (Μεσόπυργο) και έκκαθαρίζουν τά Άγραφα από τά Τουρκικά Άποσπάσματα. Έπανέχεται στην Σκουληκαριάν για όλιγο διάστημα και έπειτα, κατόπιν προσκλήσεως τού Μαυροκορδάτου κατέρχεται και στρατοπεδεύει με τό τμήμα στό χωριό Πέτα. Τήν 4η Ιουλίου 1822 λαμβάνει μέρος στην μάχην τού Πέτα και στην περιοχήν τού Μπεσσοό δπου ή περιοχή της ειθύνης του ανατρέπει και διασκορπίζει τούς 800 Άλβανούς πού προσπαθήσαν νά ανέλθουν στό Πέτα και κυπήσουν έκ των όπισθεν τό έκστρατευτικόν Σώμα τού Μαυροκορδάτου. Έκ τού ότι από μίαν αφύλακτον άτραπών κατώρθωσεν τμήμα Τούρκων νά ανέλθη στην κορυφήν τού Πέτα (Κορακοφωλιάν) και νά δημιουργήση πανικόν στους Έλληνας, έπερρίφθη άθροάνιστα εϋθύνη στόν Μπακόλα πού έφλησε νά χαρακτηρησθή και ως προδότης. Τούτο τόν έπηρέασε και άπεούρθη στην Σκουληκαριάν χωρίς νά πύη νά ενδιαφέρεται και διά την τύχην της Έπαναστάσεως χησιμοποιών γι' αυτό τόν λόγο τά παιδιά του.

Ό Όμερ Βρυώνης είχε στενές έπαφές με ώρισμένους όπλαρχηγούς της έπαναστάσεως άφ' ότου ύπηρετεί στα Γιάννενα και πήγαιναν και έρχόνταν στό Άλή Πασά και εκείνοι. Τόν Οκτώβριον 1822 έπιχειρήσας την εκστρατείαν κατά της Δυτικής Ελλάδος και θέλων νά φωνή αξιότερος τού αντίπαλου του Κιουταχή παρεκάλεσε τούς Βερνακιώτην, Ίσκον, Μπακόλαν και άλλους νά τόν βοηθήσουν άφ' ενός μόν νά περάση τό Μακρινόρους δπου άκόμη έπλανάτο ό φόβος τού 1821, άφ' έτέρου δέ νά ταπεινώση τόν άγέρωχον Άσιάτην Κιουταχή. Πολλοί όπλαρχηγοί τόν ήκολούθησαν όπως και ό Μπακόλας

και όταν έπολιόρκησαν τὸ Μεσολόγγι ἀπ' ἐνός μὲν ἐπέ-
τυχον νὰ ἀναβάλουν τὴν ἀπόφασιν ἐπιθέσεως κατὰ τῆς
μικρᾶς φρουρᾶς τῆς πόλεως μέχρις οὗτου δυναμωθῆ ἀπ'
ἐτέρου ὅταν οἱ Κιουταχῆ-Βρυώνης ἀπεφάσισαν τὴν ἐπί-
θεσιν τὴν 25ην Δεκεμβρίου 1822, ὁ Μπακόλας ὅπως γρά-
φει ὁ Μητροπολίτης Παλαιῶν Γερμανῶν σὲν Ἄπομνημο
νεύματά του, εἰδοποίησε τὴν φρουράν περὶ τῆς ὥρας
τῆς ἐπιθέσεως γιὰ νὰ εἶναι ἕτοιμη. Ἔτοη ἡ ἐπίθεσις συν-
τρίθην καὶ τὸ Μεσολόγγι ἐσώθη. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἦτο
καὶ ἄρρωστος γιὰ μετὰ ἓνα χρόνον τὴν 30ην Σεπτεμβρί-
ου 1823 ἀπέθανε.

Ὁ Γάγος Μπακόλας ἐγεννήθη στὴν Σκουληκεριάν
κατὰ τὸ ἔτος 1770. Μετὰ τὴν καταστροφὴν ὧν Σουλιω-
τῶν σὲν Σέλισο ὁ Ἄλῃ Πασᾶς, ἀπομακρύνας τὸν Που-
λὴν διώρισε ἀρματολὸν τοῦ Ραδοβυζίου τὸν Γάγο Μπα-
κόλαν. Ὡς ἀρματολὸς ἀπέκτησε κύρος καὶ δύναμιν τὰ
ὁποῖα ἐχρησιμοποίησε κατὰ τὰ δύο πρῶτα τῆς ἐπανάστα-
σεως εἰς ὄφελός της. Τὸν Ἰανουάριον 1822 κατόπιν τῆς
ἀνωτέρου δρᾶσεως του, ὁ Κιουταχῆς τὸν ἀντικατέστησε
καὶ διώρισε ἀρματολὸν Ραδοβυζίου τὸν συγχωριανόν
του Γέρω Οἰκονόμου. Αἱ ρίζες τῆς οικογενείας του ἦσαν
στὴν Ντούνισα τοῦ Βάλτου ἀπ' οὗτου ὁ πατήρ ἢ πάπος
του ἔφυγε καὶ ἐγκατεστάθη στὴν Σκουληκεριά, οὗτου οἱ
συγγενεῖς τοῦ περιορίζονται στυὺς Ντεμισκίους. Πρὶν
ἀποθάνει ἀπέστειλε τὸν υἱόν του Μῆτρον νὰ λάβῃ ἐπι-
μορφὴν ἐπιτροπὴ διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῶν ἐκδουλεύσεων τῶν
ἀγωνιστῶν τῆς ἐπανάστασεως, κατέταξε τὸν Μπακόλαν
εἰς τὴν Τρίτην τάξιν τῶν ἀξιωματικῶν. Κατὰ τὸ 1978 ἐ-
ξεδώσαμε εἰς διβλίον τὴν ἄλλην δρᾶσιν τοῦ Μπακόλα κα-
τὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπανάστασεως ὡς καὶ ζωὴν του κατὰ
τὴν πρό αὐτῆς περίοδον. Τὸ παρὸν σημεῖωμα εἶναι συνο-
πτικόν ἀπὸ ὅλης τᾶς πλευρᾶς, γράφεται δὲ γιὰ νὰ γνωσ-
θῆ εἰς εὐρύτερον κοινόν καὶ εἰς τὰς γενικὰς γραμμὰς ἡ
ἱστορικὴ συμβολὴ τοῦ Ραδοβυζινοῦ ἀπὸ τοῦ ὀπλαρχηγοῦ
εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ἀνεξαρτησίας.

